

Kanava järjestää tiedon tehokkaasti hyötykäyttöön

Kananmunan laatujärjestelmän kehittämishanke Kanava II alkaa olla maalissa. Kananmunasektorin suurprojektissa kehitettiin alan tarpeisiin vastaava tuotannonohjausjärjestelmä.

Veera Lehtilä

Kanaketjun tuotantoon on kohdistunut kustannuskriisi toisensa perään. Tiloilla lasketaan, mihin euroja laitetaan ja mitä niillä saadaan. Tilanteessa, jossa vähemmällä on saatava enemmän, on tieto valtaa.

Kannattavassa tuotantokaudessa on pituutta ja paljon ensiluokkaisia kananmunia. Munan laadun ylläpitäminen on pitkäjänteistä työtä, jota on tehtävä läpi tuotantokauden. Toinen silmä on pidettävä tässä hetkessä ja toinen tulevaisuudessa.

Tuotantokauden edetessä munan koko väistämättä kasvaa ja tuotantohuipun jälkeen tuotanto hiipuu. Tämän kehityksen nopeus on tuottajan käsissä. Uusi Kanava on työkalu, jolla valjastetaan tuotantotiedot hyötykäyttöön. Lisäksi sillä todennetaan hyvän tuotantotavan toteutumista.

Graffit helpottavat seuranta

Kun kirjatut tuotantotiedot yhdistetään kanajalosteen ohjedataan, voidaan varmistaa, että tehdään oikeita asioita oikeaan aikaan. Jalosteiden ohjeissa kuvataan

Kanava toimii kanatilan johtamisen työkaluna ja todentaa tiloilla tehtävää työtä lintujen hyvinvoinnin ja elintarvikeeturvallisuuden eteen. Samalla syntyy kaivattua kansallista dataa kananmunaketjusta.

viikkokohtaisesti niin optimiolosuhteita, optimirehustusta kuin tavoiteltua linnun ja munan kehitystä. Huolehtimalla, että oma tuotanto seuraa positiivisesti ohjeditaan ollaan jo pitkällä onnistuneen tuotantokauden saavuttamisessa.

Kanava helpottaa kertyvän datan seuranta ja hyödyntämistä. Kanavassa tiedot säilyvät tallessa ja raporttityökalu laskee jatkuvasti mittariarvoja, kuten munintaprosenttia, kuolleisuutta ja rehunhyötysuhdetta. Se myös piirtää järjestelmään kirjatusta tuotantotiedoista reaaliaikaisia graafeja.

Graafissa notkahdusten, pomppujen ja jopa hiljalleen vajoavien käyrien hahmottaminen on helppoa varsinkin, kun tukena on jalosteen ohjekäyrä. Nopealla reagoinnilla tuotannon kuprut saadaan kuriin mahdollisimman pienin jatkovaikutuksin ja huolehditaan, että tuotantokausi jatkuu suunnitellusti.

Tarkasti dokumentoidut toimintatavat ovat yritysmaailmassa laajasti käytössä vahinko- tai reklamaatiotilanteiden varalta. Kanamunan tuotannossa tilakoot kasvavat ja samalla kasvavat tuotannon riskit. Vahingon tapahduttua kaikkien osallisten vastuita tarkastellaan entistä tarkemmin, joten dokumentaatio tilan tekemistä toimista vahingon ennaltaehkäisemiseksi on entistä tärkeämpää.

Näytetarvikkeet sujuvammin

Tuotantotapamme perustuu hyvään, eläimen terveyttä tukevaan tuotantoympäristöön. Hyvät toimintatavat, korkealaatuinen rehustus, bioturva, rokotusohjelmat ja tarvittaessa oikea-aikainen lääkintä mahdollistavat terveet ja hyvinvoivat linnut. Myös tuotanto on kustannustehokkaimmillaan, kun kanojen ei tarvitse käyttää energiaa olosuh-

teiden kompensoimiseen tai taudinaiheuttajia vastaan taistelemiseen.

Kanava on jo toistakymmentä vuotta ollut osana salmonellavalvontaohjelmaa. Salmonellavapaus on tiloilla tapahtuvaa tärkeää kansanterveystyötä, josta saamme olla ylpeitä ja joka liian usein otetaan itsensänselvyytenä.

Järjestelmäuudistuksessa Kanavan salmonellapalvelua päivitettiin. Näytetarvikkeiden tilaamista helpotettiin lisäämällä sähköinen tilausmahdollisuus ja eläinlääkäreille lisättiin mahdollisuus toimittaa tarkastuskertomukset Kanavan välityksellä suoraan munapakkaamoille.

Uutena näytteenä Kanava-palvelu tarjoaa suolinkaisnäytettä, sillä suolinkaiset ovat kasvava haaste. Ne aiheuttavat tuotantotappioita ja kanamunassa esiintyessään valtavan imagohaitan tuotannolle. Suolinkaiset kuluttavat kanan resursseja ja avaavat heikentyneen vastustuskyvyn kautta väyliä muille taudinaiheuttajille.

Vastuullisia valintoja

Kanaketjun tuotanto on tutkittua, valvottua ja vastuullista. Kanamuna on kuluttajalle terveellinen ja ekologinen valinta. Tämän me tiedämme, mutta miten on lainsäätäjien, kaupan edustajien ja kuluttajien tiedon laita?

Niin tilalla, kaupan tiskillä kuin lainsäädännössä tehtävien päätösten perusteeksi tarvitaan tietoa, ja kaikilla valinnoilla on seurauksensa. Vastuullista valintaa on vaikea tehdä ilman tietoa tai kovin painottuneen tiedon varassa. Kanaketjun tulee pystyä tuottamaan tietoa itse, sillä valta on sillä, joka tiedon tuottaa.

Kanava todentaa ja dokumentoi tiloilla tehtävää työtä lintujen hyvinvoinnin, tuotannon ekologisuuden, bioturvan ja elintar-

Kanavassa tiedot säilyvät tallessa ja raporttityökalu laskee jatkuvasti mittariarvoja.

viketurvallisuuden eteen ja tuottaa kansallista dataa kanamunaketjusta. Järjestelmä huomioi lainsäädännön ja alan yhteisesti sopimat käytännöt, joten sieltä saatavalla tiedolla pystytään tulevaisuudessa taklaamaan alaa uhkaavat heitot ja osaltaan turvaamaan kanamunantuotannon tulevaisuus myös huomisen Suomessa.

Hanke lähenee loppuaan ja nyt ojenamme pallon tuottajille: kas tässä työkalu tuotannon trimmaamiseen ja kanaketjun vahvistamiseen. Ketjun tuotanto on katseenkestävää ja todentamisen arvoista.

Maa- ja metsätalousministeriö